

## CHRÁMOVÁ HUDBA A ZPĚV

V souvislosti se svátkem svaté Cecílie, panny a mučednice (22. listopadu), která je v římskokatolické církvi tradičně považována za patronku církevní hudby, je vhodné se zmínit o významu chrámové hudby, jejíž přirozenou a podstatnou součástí je také zpěv. Od nejstarších dob se církev schází ke slavení eucharistie a ke společným modlitbám. Církevní hudba vždy byla důležitou a nedílnou složkou takových shromáždění a zůstává takovou až dodnes. Velký význam církevní hudby podtrhla ve svých písemných dokumentech řada papežů a i současný Svätý otec Benedikt XVI. má k hudbě vřelý vztah a všemožně ji podporuje, neboť sám je nejen dobrým zpěvákem a znalcem sborového zpěvu, ale i zkušeným klavíristou. Nezastupitelnou roli církevní hudby zdůraznily i některé koncily, včetně toho posledního, II. vatikánského, kde v Konstituci o posvátné liturgii "Sacrosanctum concilium" je chrámové hudbě věnována celá 6. kapitola. O důležitosti chrámové hudby se nepřímě hovoří i v takovém významném dokumentu, jakým je církevní zákoník "Kodex kanonického práva", kde v kánonu č. 837, § 1 a 2 se pojednává o liturgických úkonech, mezi které chrámová hudba také bezesporu patří: "*Liturgické úkony nejsou soukromými úkony, nýbrž úkony církve samé... , proto patří celé církvi, Tělu Kristovu... jednotlivých členů se týkají různým způsobem podle rozdílnosti co do svěcení, úkolů a skutečné účasti. Svou povahou vyžadují... společné konání a proto, kde je to možné, konají se s hojnou a činnou účastí křesťanů.*" Také "Katechismus katolické církve" (schválený papežem Janem Pavlem II. 11. 10. 1992 a vydaným i v českém jazyku) ve člancích č. 1156 až 1158 podrobně pojednává o zpěvu a hudbě a lze každému doporučit, aby se s texty těchto článků seznámil. V "Kompendiu katechismu" je to vyjádřeno stručně a výstižně: "*Zpěv a hudba jsou úzce spjaty s liturgickým děním, proto jejich užívání má splňovat následující kritéria: soulad textů s katolickou naukou a jejich výběr především z Písma svatého a z liturgických textů, krása vyjádření modlitby, kvalita hudby, účast shromáždění, kulturní bohatství Božího lidu a posvátný a slavnostní ráz slavení liturgie*". Taktéž Plenární sněm katolické církve v České republice jednal o chrámové hudbě a v závěrečném dokumentu z 9. 7. 2005 to shrnul ve člancích č. 133 až 137: "*Zpěv je vlastní způsob slavení liturgie, je tedy záležitostí každého člena liturgického shromáždění, ne pouze hudbymilovných osob. I zde ovšem platí, že každý má konat jenom to, ale i všechno, co mu přísluší. ... Hudební vybavení bohoslužby umožňuje rozlišení liturgické závažnosti dnů (dny v týdnu, neděle, svátky, slavnosti)... je třeba pečovat o liturgicko-hudební hierarchii jednotlivých zpěvů při liturgii... Duchovní správcové jsou odpovědní za celý průběh bohoslužby, tedy i za její hudební vybavení. Proto mají být ve stálém kontaktu s kantorem, varhaníkem, scholou... V oblasti zpěvu s lidem je třeba plněji využívat stávajícího materiálu, který poskytuje především Kancionál... Poslání pěveckých sborů a schol by mělo spočívat zejména v přednesu liturgických proprií a ordinarií. Sbory mají podporovat zpěv lidu a pěstovat i zpěv vhodných a hodnotných vokálních skladeb z odkazu minulosti i ze současné tvorby... Zvláště ve městech a větších farnostech by se tam, kde je to možné, mělo pečovat o gregoriánský chorál. Missa mundi a zpívané latinské ordo by měly být všeobecně známé a častěji užívané.*"

Z výše uvedeného zcela jasně vyplývá, že zcela nesprávný a zkreslený názor má ten, kdo si snad myslí, že chrámová hudba, respektive zpěv, je jen při bohoslužbách nějakou bezvýznamnou zvukovou kulisou a "vatou", tedy výplní v místech liturgie, kdy kněz "dělá něco potichu u oltáře" a tak se pro přítomné relativně nic neděje a aby nebylo trapné ticho, zpívá se sloka nějaké písně. U bratří evangelíků je běžné, že v některých částech jejich bohoslužeb pan farář i věřící usednou a zpívají vhodnou píseň a i když ta má třeba 14 slok, přezpívají ji celou a nikoho nenapadne z důvodu "zbytečného" protahování obřadu ji utnout třeba po 3. sloce. Jsou si totiž dobře vědomi toho, co kdysi napsal svätý Augustin (zemřel 28. 8. 430) v pojednání "Enerratio in Psalmos": "**Kdo zpívá, dvakrát se modlí**". To platí i pro nás, vždyť je to přesně tak také uvedeno i ve článku č. 1156 "Katechismu katolické církve". Zpěv je tedy třeba považovat také za modlitbu, kdo sám nezpívá, měl by se alespoň v duchu spojit s hudbymilovnými věřícími a zamyslet se nad zpívaným textem.

### Pozvání do chrámového sboru

Srdečně zveme všechny, kdo rádi zpívají, do našeho chrámového sboru, který, aby mohl dále zdárně působit k větší cti a slávě Boží a ke zkrášlení bohoslužeb, nutně potřebuje posílit. Jinak hrozí reálné nebezpečí, že ke škodě naší farnosti pro nedostatek zpěvaček a zpěváků jednou zcela zanikne. Pozvání patří ženám i dívkám, mužům i mláďencům, ano, i rodičům se staršími dětmi. Vůbec není potřeba znát noty, stačí jen umět přečíst text, který je pod nimi. Vlastní zpívání se učí na pravidelných pěveckých zkouškách a zde se vše opakuje tolikrát, než se to všichni naučí. Sbornistr Ing. Tomáš Petřů má pro toto velký dar trpělivosti. Termíny zkoušek (většinou v sobotu večer) i jejich místo jsou uváděny ve farním zpravodaji. Do zkušebny v klášteře se dostanete, když zvenku obejdete presbytář kostela sv. Kateřiny a kapli sv. Barbory, pak jsou dveře a u nich tlačítko zvonku. Na zkouškách se nejen učí zpěv, ale je možno si zde i přátelsky popovídat a často není nouze ani o zasmání. Je to církevní muzikantské společenství, všem otevřené - tedy i těm, kteří cestu k Bohu třeba teprve ještě hledají. Pravidelně se schází na zkouškách (bylo by nepoctivé zastírat, že je to určité břemeno) a pracuje s vědomím toho, že pak může při bohoslužbách v kostele vykonávat skutečnou liturgickou službu (Katechismus, čl. 1143). Věří, že toto bude všem jednou na věčnosti připočteno k dobru. **Jestli Vám dal Bůh dar zpěvu, využijte ho také ve prospěch naší farnosti.** Všichni budete v chrámovém sboru vítáni, protože jistě budete jeho posilou. A tak, ženy a dívky, muži a mláďenci, ano, i rodiče s většími dětmi, neváhejte, nebojte se, a pokud Vám v tom nic vážného nebrání, přijďte zpívat !

zpracoval K.B.